

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Αντώνης Μόλχο

Ετεροδοξία, Πειθάρχηση, Απόκρυψη
στις απαρχές των Νεοτέρων χρόνων.
Αναστοχασμοί για μια ευρωπαϊκή παράδοση

Dissent, Discipline, Dissimulation
in Early Modern Europe.
Reflections on a European Tradition

ΕΤΗΣΙΑ ΔΙΑΛΕΞΗ Κ. Θ. ΔΗΜΑΡΑ, 2013

ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΟΛΧΟ

Ετεροδοξία, Πειθάρχηση, Απόκρυψη
στις απαρχές των Νεοτέρων χρόνων.
Αναστοχασμοί
για μια ευρωπαϊκή παράδοση

Dissent, Discipline, Dissimulation
in Early Modern Europe.
Reflections
on a European Tradition

ΤΟΜΕΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ / ΕΙΕ

Η απόκλιση από τις κυρίαρχες θρησκευτικές, φιλοσοφικές ή πολιτικές πεποιθήσεις ήταν αρκετά κοινό φαινόμενο στην Ευρώπη του 16ου και 17ου αιώνα. Η ανοχή προς την ετεροδοξία και την ετερότητα κάθε άλλο παρά δεδομένη ήταν στις περισσότερες πόλεις και χώρες της Γηραιάς Ηπείρου. Η απόκρυψη των πραγματικών πεποιθήσεών τους ήταν ένα από τα μέσα που είχε στην διάθεσή του ο ετερόδοξος προκειμένου να αποφύγει κάθε είδους δυσάρεστες συνέπειες. Άλλωστε, είναι γνωστό ότι, ακόμα και κατά τον 20ο αιώνα, υπό αυταρχικά καθεστώτα, της δεξιάς ή της αριστεράς, υπήρχαν πολίτες που αναγκάζονταν να αποκρύπτουν τις πραγματικές τους απόψεις και πεποιθήσεις, προκειμένου να επιβιώσουν.

Ο συγγραφέας αυτού του δοκιμίου εστιάζει ακριβώς στο φαινόμενο της απόκρυψης, με την βοήθεια χαρακτηριστικών παραδειγμάτων από την ευρωπαϊκή πραγματικότητα της εποχής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε περιπτώσεις Εβραίων που, σε πόλεις όπως η Βενετία ή η Θεσσαλονίκη, αναγκάστηκαν να υιοθετήσουν παρόμοιες πρακτικές προκειμένου να αποφύγουν ενδεχόμενες διώξεις από τις πολιτικές και θρησκευτικές αρχές.